

Prohlášení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů o revizi nařízení o soukromí a elektronických komunikacích a jejím dopadu na ochranu fyzických osob v souvislosti se soukromím a důvěrným charakterem jejich komunikace

Úřady pro ochranu osobních údajů Evropské unie sdružené v Evropském sboru pro ochranu osobních údajů se domnívají, že revize stávající směrnice o soukromí a elektronických komunikacích (směrnice 2002/58/ES pozmeněná směrnicí 2009/136/ES) je důležitým a nezbytným krokem, který je třeba rychle dokončit. Od roku 2009 se začaly běžně využívat komunikační služby využívající internetový protokol (IP) a stávající směrnice se v souvislosti s těmito službami „over the top“ neztahuje. Aby byla koncovým uživatelům zajištěna ochrana důvěrnosti komunikace při využívání těchto nových služeb a aby se vytvořily rovné podmínky pro poskytovatele elektronických komunikací a funkcí rovnocenných služeb, vyzýváme Evropskou komisi, Evropský parlament a Radu, aby společně zajistily bezodkladné přijetí nového nařízení o soukromí a elektronických komunikacích, které by stávající směrnici nahradilo v co nejkratším termínu poté, co v květnu tohoto roku nabude účinnosti obecné nařízení o ochraně osobních údajů.

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů se vzhledem k vývoji debaty o dotčeném návrhu rozhodl poskytnout v zájmu Evropského parlamentu a Rady další doporučení a upřesnění k některým konkrétním otázkám, které vstaly v souvislosti se změnami, jež spolutvářáci navrhli.

1. Důvěrnost elektronických komunikací vyžaduje zvláštní ochranu nad rámec obecného nařízení o ochraně osobních údajů

Důvěrnost elektronických komunikací (moderní obdoba tradičního poštovního tajemství) je základním právem chráněným podle článku 7 Listiny základních práv Evropské unie a jeho uplatnění již nyní zajišťuje směrnice o soukromí a elektronických komunikacích. Právo na důvěrný charakter musí být uplatněno u veškerých elektronických komunikací bez ohledu na prostředí odeslání, a to při jejich uchování i přenosu od odesílatele k příjemci, a jeho prostřednictvím musí být chráněna také integrita koncového zařízení každého uživatele.

Elektronická komunikace je základním prvkem mnoha důležitých činností naší společnosti, nebo podporuje uplatnění základních práv, k nimž patří svoboda myšlení, svědomí, náboženství, projevu, informací, shromažďování, sdružování apod. Posilování důvěrnosti a neutrality služeb zasílání zpráv, jejichž prostřednictvím se uskutečňuje komunikace, je proto nutností.

U elektronické komunikace je vzhledem k jejímu významu a rozsáhlému využívání v našem digitálním světě velmi pravděpodobné, že, a už přímo nebo v důsledku prostého shromáždění

a spojení obsahu i metadat elektronických komunikací, obsahuje i odhaluje zvláštní kategorie osobních údajů, z nichž se dají vyvodit velmi přesné závěry týkající se soukromého života dotčených osob, což představuje značné ohrožení práv a svobod těchto osob, a proto by se s nimi mělo nakládat odpovídajícím způsobem.

Z uvedených důvodů plně podporujeme přístup, který je v navrhovaném nařízení zvolen, tedy přístup založený na všeobecných zákazech, úzce vymezených výjimkách a využívání souhlasu. Nařízení o soukromí a elektronických komunikacích by tudíž nemělo umožňovat zpracování obsahu a metadat elektronických komunikací na základě blíže nespecifikovaných důvodů, jako jsou například „oprávněné zájmy“, které přesahují rámec toho, co je nezbytné k poskytování dané služby elektronických komunikací. Uvedené nařízení by dále nemělo umožňovat zpracovávání metadat elektronických komunikací za účelem plnění smlouvy, takže by měly být vyloučeny výjimky na základě všeobecného účelu plnění smlouvy, nebo nařízení konkrétně stanoví, jaké zpracování, například kvůli využívání, je za tímto účelem povoleno.

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů by rád zdůraznil, že je i nadále možné zpracovávat metadata elektronických komunikací bez získání souhlasu poté, co byla skutečně anonymizována¹. Evropský sbor pro ochranu osobních údajů poskytovatelům služeb elektronických komunikací doporučuje, aby tuto možnost využívali k tvorbě inovativních služeb, u nichž bude zajištěna ochrana soukromí.

2. Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích je již v platnosti

V současnosti již právo na ochranu důvěrnosti komunikace existuje. Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích z roku 2002 později novou směrnicí z roku 2009 byl zaveden obecný zákaz zpracovávat obsah a metadata elektronických komunikací. Tyto operace lze provádět pouze:

- s předchozím souhlasem uživatele, nebo
- pokud vyhovují některé z výjimek uvedených ve směrnici o soukromí a elektronických komunikacích (přenos elektronických komunikací, využívání).

Do oblasti působnosti stávající směrnice spadají i přenosové služby používané k zajištění komunikace mezi zařízenými. Příslušná ustanovení jsou v navrhovaném nařízení zachována. Existuje i právo na ochranu koncového zařízením. V případě využívání funkcí koncového zařízením uživatele pro uchování se uplatňuje bez ohledu na použitou technologii. Používání cookies i všech ostatních sledovacích technologií je tedy možné pouze na základě souhlasu uživatele nebo některé z výjimek uvedených ve směrnici o soukromí a elektronických komunikacích.

Spoluzákonodárce pak v navrhovaném nařízení zavedl několik nových výjimek, mimo jiné pro aktualizace bezpečnostních prvků a měření návštěvnosti, které navrhla pracovní skupina zřízená podle článku 29². Tyto výjimky se týkají konkrétních druhů zpracování, jež pro soukromí uživatel představují velmi malé riziko.

¹ Ve smyslu definice uvedené v dokumentu [WP216](#), při němž pseudonymizované údaje i nadále představují osobní údaje.

² Viz dokumenty [WP194](#) a [WP240](#).

3. Cílem navrhovaného nařízení je zajistit jeho jednotné uplatnění ve všech členských státech a u všech typů správce údajů

Stávající směrnice o soukromí a elektronických komunikacích se nevztahuje na služby elektronických komunikací, které poskytovatelé poskytují přes internet, i když se jedná o služby funkčně rovnocenné.

Poskytovatelé těchto služeb již však budou spadat do oblasti působnosti navrhovaného nařízení. Evropský sbor pro ochranu osobních údajů zdůrazňuje, že rozšíření oblasti působnosti nařízení o funkčně rovnocenné služby včetně tzv. služeb „over the top“ je základním prvkem reformy. V zájmu zajištění rovných podmínek pro všechny poskytovatele by neměly být přijaty žádné navrhované změny návrhu nařízení, které by tento cíl mohly ohrozit (například návrhy, aby se rozsah ochrany omezil na data komunikací „během přenosu“).

Navrhované nařízení se kromě toho použije od okamžiku získání údajů týkajících se chování uživatele, a to bez ohledu na to, zda si uživatelé pro službu založili účet. Tento přístup nejenže poskytne uživatelům služeb potřebnou ochranu, ale také umožní spravedlivou soutěž správce údajů. Je třeba uvést, že souhlas, který musí být získán podle nařízení o soukromí a elektronických komunikacích, odpovídá definici souhlasu uvedené v obecném nařízení o ochraně osobních údajů. Nutnost získat svobodný souhlas uživatele především zabrání poskytovatelům služeb v zavádění tzv. „cookie walls“³ a zavedením podmínky, že souhlas musí být konkrétní, se vytvoří rovné podmínky pro poskytovatele bez ohledu na to, zda se uživatel přihlásil.

Zavedení konkrétních sankcí za porušení nařízení o soukromí a elektronických komunikacích v kombinaci s rozšířenou územní působností, přičemž oba tyto prvky byly přijaty z právních ustanovení obecného nařízení o ochraně osobních údajů, navíc poskytne úředním pro ochranu údajů a umožní jim prosazovat uplatnění nařízení na veškeré nástroje elektronické komunikace používané uživateli v EU.

4. Nové nařízení musí prosazovat požadavek na získání souhlasu k používání cookies a obdobných technologií a nabídnout poskytovatelům služeb technické nástroje, které jim umožní tento souhlas získat

Evropská komise formulovala v článku 10 navrhovaného nařízení s cílem poskytnout uživatelům možnost kontrolovat, jak jsou využívány ukládací funkce jejich koncových zařízení. Evropský parlament do článku 10 zařadil požadavek, aby ochrana soukromí byla automaticky zajištěna v nastavení softwaru, a poskytl v něm technické řešení umožňující internetovým stránkám získávat platný souhlas.

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů plně podporuje posílení tohoto článku a má za to, že by se měl explicitně vztahovat na operační systémy v chytrých telefonech, tabletech i všech ostatních „uživatelských přístrojích“, aby se zajistilo, že komunikační aplikace budou bez ohledu na použitou technologii schopny zohlednit preference uživatelů.

Nastavení ochrany soukromí by navíc mělo usnadňovat vyjádření a zrušení souhlasu snadnou, závaznou a vymahatelnou formou ve vztahu ke všem stranám, a uživatelům by při instalaci mělo být nabídnuta jasná možnost souhlasu v případě zájmu poskytnout. Internetové stránky a mobilní

³ „Cookie wall“ brání uživatelům ve vstupu na internetové stránky nebo v používání služeb, pokud nedají souhlas k používání cookies.

aplikace by také prostřednictvím nastavení ochrany soukromí mly být schopny získávat souhlas v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů .

5. Závěry

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů se domnívá, že:

- Na řízení o soukromí a elektronických komunikacích by nemělo snížit úroveň ochrany, kterou poskytuje stávající směrnice o soukromí a elektronických komunikacích.
- Na řízení o soukromí a elektronických komunikacích by mělo bez ohledu na použitou technologii poskytovat ochranu všech druhů elektronických komunikací v etn t ch, které jsou zajišťovány prostřednictvím služeb „over the top“.
- Souhlas uživatelů by měl být technicky proveditelným a vynutitelným způsobem systematicky získáván před zpracováním dat elektronických komunikací i před využitím funkcí koncového zařízení uživatele pro uchovávání nebo zpracovávání. Neměly by existovat výjimky umožňující zpracovávat tato data na základě „oprávněného zájmu“ správce údajů nebo pro všeobecný úřední plnění smlouvy.
- Článek 10 by měl poskytovat uživatelem jiný způsob, jak získávat souhlas v případě internetových stránek a mobilních aplikací. V obecnější rovině by nastavení mělo automaticky zajišťovat ochranu soukromí uživatelů a uživatelé by měli být vybízeni, aby si na základě poskytnutých relevantních a srozumitelných informací takové nastavení zvolili. V této souvislosti by v nařízením neměly být specifikovány žádné konkrétní technologie, aby se zajistilo, že bude ve všech případech uplatňováno jednotně.
- Výjimky *ad hoc*, jimiž by Komise a Evropský parlament případně chtěly doplnit výjimky, které jsou v jejich návrzích znění již obsaženy, by měly být podrobeny důkladnému prozkoumání. Dále by se měly zejména široce definované výjimky pro případy, kdy zpracování údajů požaduje „orgán ve veřejné moci“, přičemž by návrh neměl umožňovat nekritické sledování polohy uživatele i zpracovávání metadat uživatele.
- Aby byl splněn požadavek stanovený obecným nařízením o ochraně osobních údajů, že souhlas musí být svobodný, nesmí být přístup ke službám a funkcím podmíněn poskytnutím souhlasu uživatele ke zpracování osobních údajů nebo zpracování informací souvisejících s koncovými zařízeními koncových uživatelů i zpracováváním těchto zařízení, a proto by se měly explicitně zakázat „cookie walls“.
- Mělo by se podporovat využívání skutečně anonymizovaných dat elektronických komunikací.
- Uvedenými změnami se zajistí ochrana soukromí koncových uživatelů ve všech relevantních oblastech a zabrání se narušení hospodářské soutěže.